

SITUAȚIA EPIDEMIOLOGICĂ PRIN SALMONELOZA UMANĂ ÎN REPUBLICA MOLDOVADiana SPĂȚARU¹, Maria ANTON²¹Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu”, Chișinău, Republica Moldova²Agenția Națională pentru Sănătate Publică, Chișinău, Republica Moldova

Autor corespondent: Diana Spătaru, e-mail: diana.spataru@usmf.md

Cuvinte-cheie:*zoonoses, parasites, pets, recreational areas, public health.*

Introducere. Salmonellele non-tifoide reprezintă un grup de agenți patogeni bacterieni care cauzează anual circa 153 de milioane de cazuri de gastroenterită și 57 de mii de decese în întreaga lume. *Salmonella* spp. reprezintă una din principalele cauze ale focarelor de boli de origine alimentară în Europa. În ultimii ani numărul acestor focare a crescut semnificativ în țările din Europa de Est.

Scopul. Analiza situației epidemiologice privitor la morbiditatea prin salmoneloza umană în Republica Moldova (RM) pentru anii 2004-2022.

Material și metode. Prezentul studiu este unul epidemiologic descriptiv populațional. Cu ajutorul metodelor tradiționale de analiză epidemiologică și a programului statistic Microsoft Excel au fost analizate datele supravegherii epidemiologice, raportul statistic Forma-2 ”Raportul statistic privind morbiditatea prin unele maladii infecțioase și parazitare”, rezultatele investigațiilor microbiologice ale Centrelor de Sănătate Publică teritoriale.

Rezultate. Valoarea medie a incidenței salmonelozei în RM pentru perioada de studiu a constituit 28,31 cazuri la 100 000 de populație (‰), cu majorări peste valoarea medie în 2006, cu 32,13‰, și în 2014, cu 57,73‰. O scădere semnificativă a fost atestată în anul 2020, cu 8,20‰, ca urmare a măsurilor restrictive ale pandemiei COVID-19. Pe toată perioada analizată, o incidență mai mare a fost stabilită la populația urbană, cu o medie de 29,43‰, comparativ cu 22,26‰ în mediul rural. Rata incidenței prin salmoneloză, în medie pentru perioada cercetată, a fost mai înaltă în rândul copiilor (0-18 ani) – 56,30‰, fiind de 2,34 ori mai înaltă decât la adulți – 23,96‰. La copii, cele mai înalte valori medii ale incidenței salmonelozei au fost înregistrate în grupa de vârstă 0-2 ani – 137,89‰, de 1,84 ori mai mare decât în grupa de vârstă 3-6 ani – 75,33‰, iar cele mai mici în grupa de vârstă 7-17 ani – 38,91‰. În structura etiologică a salmonelozelor izolate în anul 2022 în RM, cea mai mare cotă parte a revenit serovarurilor *S. Enteritidis* – 70,83% și *S. Typhimurium* – 25,42%, urmate de *S. Bovismortificans* – 1,25%, *S. Ttshiongwe* și *S. Heidelberg* a câte 0,83% fiecare, *S. Infantis* și *S. Newport* a câte 0,42%. În anul 2022, spectrul de sensibilitate/rezistență al salmonelilor (n=187) a variat, sensibile la antimicrobiene au fost 92,24% de tulpini. Cote mai înalte de rezistență au fost stabilite la următoarele antimicrobiene: ampicilină – 36,28%, amoxicilină-acid clavulanic – 20,0%, ticarcilină-acid clavulanic – 19,23%, tobramicină – 16,22%, nitrofurantion – 44,44%. Din totalul izbucnirilor cu boli diareice acute și toxiinfecții alimentare (n=113), înregistrate în anii 2017-2022, doar (n=39) 34,51% au fost cauzate de *Salmonella* spp., cu implicarea a 14,23% din numărul total de cazuri de salmoneloze, restul (85,77%) cazurilor au fost atestate în afara izbucnirilor.

Concluzii. În RM, procesul epidemic prin salmoneloză se menține constant pe parcursul ultimilor ani, cu o diminuare vădită în anul 2020. Cele mai înalte rate ale incidenței prin salmoneloză au fost înregistrate în rândul copiilor din grupa de vârstă 0-2 ani. Serovaruri frecvent izolate rămân *S. Enteritidis* și *S. Typhimurium*, care au manifestat rezistență față de unele tipuri de antibiotice.

Notă: Lucrarea a fost realizată în cadrul proiectului 20.8000.8007.09.

„Studierea rezistenței bacililor gram-negativi la antimicrobiene în vederea fortificării sistemului național de supraveghere și control al bolilor transmisibile” din cadrul Programului de Stat.